

Pesti Napló előfizetési ára:

a magyar korona országaiba, Ausztriába és Bosznia-Hercegovnába:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A „Divatszalon“-nal együtt negyedévre 9 korona.

Báró Bánffy Dezső temetése.

Budapest, május 26.

Báró Bánffy Dezsőt ma eltemették. Koporsóját beláthatatlan fekete tömeg fogta körül, amerre csak elhaladt. De nem ennyi volt a gyászoló serege. Az egész nemzet szívének részvéte dobogott a felé a gödör felé, amelynek hantjai ma ráborultak a legerősebb és legmakacsabb magyar ember koporsójára. Ebben a részvétben benne volt mind az a fájdalom, amelyet az ország elhunyt nagy fia halálán érzett. És benne volt az a hála is, amelyet szívében ápol azokért a nagy szolgálatokért, amelyeket Bánffy a magyarságnak és a nemzetnek tett.

Most, hogy kemény alakja nincs többé a küzdők sorában, tisztán látja mindenki, mi csoda helyet foglalt el a harcosok sorában. Látják azt is, hogy pályája véges-végig — bármit is mondtak és mondanak az avatlanok és a naivak — milyen egységes, harmónikus volt. Az ő pályája a magyar nemzet szolgálatában állott. Ha fordult, csak a nemzetért tette; minden tette. beszédének minden szava, írásának minden betűje e nagy cél felé tört: éljen ebben az országban egy erős, magyar demokratikus nemzet. Ezt a nagy célt sokakkal sikerült neki megértetni és ez a sok ember ma mind gyászolt és forró könyeket hullatott friss sirjára.

Amerre csak elhaladt a gyászmenet, mély megilletődés vetődött az arcokra. Aki talán soha nem értett vele egyet, még az is megemelte a kalapiját, mert tudta, hogy szívós, ritka fajtájú magyart kísérnek utolsó nyugodalmára. Ez a nagy, lármás főváros, amely a megélhetésért való tülekedést senki kedvéért nem szokta abbahagyni, Bánffy koporsója előtt mintegy meghökkenve hagyta abba a lőtást-futást és csendesen magába szállva asszisztált az egész ember, az egész férfi végső tisztességénél.

Azok, akik az elhunyt eszméiért lelkesednek, vigasztalást és megerősödést meríthetnek ebből a nagy szíveket és lelkeket elborító gyász-megnyilatkozásból. Vigasztalást e nagy veszteség mellett, mert Bánffy élete és munkája nem volt hiábavaló; megerősödést, mert ott, ahol annyian öltenek gyászt a kidőlt vezérért, ott a vezér eszméje már nem lehet messze a megvalósulás ígért-földjétől.

A temetésről szóló részletes tudósításunk ez:

A ravatalon.

Báró Bánffy Dezső kívánsága az volt, hogy a temetés külső pompa nélkül menjen végbe. Kívánságát teljesítették is és a Kálvin-téri református templom belsejében ugyszólván semmi változást nem tettek. A templomnak a Kálvin-térre néző főhomlokzatát gyászleplel vonták be és az Ur asztala előtt állították fel az egyszerű ravatalt. A bimbó-utcai gyászházban délelőtt Haypál Benő budai református lelkész imát mondott a ravatalnál, azután átszállították a koporsót a Kálvin-téri templomba, ahova délben ért az elhunyt fia, Kázmér kíséretében. A templomhajó márványos padozatán fekete szőnyeg, egészen végig, mintha egy óriás fekete keresztet fektettek volna le a padosorok közé. A fehér falak között fekete lepel fűdi benn a bejáróval szemben a menyezetes prédikáló széket. Előtte áll az Ur asztala, sötét bársonnyal leterítve s mindjárt itt van a katefalk. Ezen helyezték el a nehéz érckoporsót. A koporsón a családtagok koszorúi fehér szallaggal, az özvegyé ugyanilyenel, Dóra bárókisasszonyé,

mellettük Kázmér báróé, az elhunyt fiáé fekete, majd testvéréé Ernő báróé sárga-kék szallaggal. A katefalk lépcsőit is beborítják a koszorúk, köztük van a kormányé, képviselőházié, Szeged városáé, az egyházi hatóságoké, a Lipótvárosi Kaszinóé, a Pesti Naplóé, és egy babér kaszoru piros-fehér szallagián aranybetűs fölirással: „Az ezredév miniszterelnökének — névtelen jegyzője“. Még több koszoru illatozik a ravatal körül, de a legtöbb künn van már a templom előtt a kocsikon, amelyekre fölrakták őket.

Déli fél egy órakor bebocsátották a közönséget, amely nagy tömegekben, áhitatos csendben került meg a koporsót. Egy órakor újra bezárták a templom ajtaját és megkezdték a temetés előkészületeit.

A gyászoló közönség.

A templom előtt nagyszámu diszruhába öltözött lovas- és gyalogrendőr tartotta fenn a rendet, már két órától kezdve özönlenni kezdett a résztvevők serege. A főhajóban a református teológia növendékei állottak diszorséget, a ravatal körül a képviselőház és Budapest székesfőváros diszruhás szolgálai állottak sorfalat. A ravatal jobbfelel külön karosszékekben foglalt helyet a király képviselője, herceg Pálffy Miklós, magyarországi udvarnagy, aki fekete diszmagyarban jelent meg, nyakában az aranygyapias renddel, mellette József főherceg képviselője, gróf Szápáry József főudvarmester, huszárszázadosi egyenruhában. A ravatal másik oldalán foglaltak helyet a gyászoló család tagjai, báró Bánffy Dezső özvegye és leánya Dóra, báró Bánffy Kázmér és Ferenc és Feilitsch Bertholdné, báró Bánffy Alice.

Az első sorokban ültek: gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter, Némethy Károly, Jeszenszky Sándor, Balogh Jenő, Molnár Viktor, Kálmán Gusztáv és Stetina József államtitkárok, gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, Návay Lajos és Kabós Ferenc alelnökök, gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Széll Kálmán, Wekerle Sándor, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Josipovics Géza, Láng Lajos, gróf Tisza István, Dániel Gábor, báró Vojnits István, Vörös László, Lukács György, Sztérényi József, Molnár Viktor, báró Rosner Ervin, báró Wodianer Albert titkos tanácsosok, Marx János, a magyar államvasutak elnökigazgatója, Vértessy Géza államtitkár, Földváry Miklós cs. és királyi kamarás, gróf Majláth József, gróf Wickenburg Márk, Zoltán Elek altábornagy, Surányi József udvari tanácsos, gróf Bánffy György, Szalay Imre, Bedő Albert nyugalmazott államtitkár, gróf Pongrácz Jenő, Budapest székesfőváros ötvtagu küldöttsége élén Fülepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Kolozsvar város küldöttsége Fekete-Nagy Lajos helyettes polgármester és Szeged város küldöttsége Lázár György polgármester vezetésével, a Lipótvárosi Kaszinó testületi képviselője Ballai Lajos miniszteri tanácsos vezetésével és még számosan. Küldöttségileg jelentek meg a reformklub, a választói jog ligája, számos poltikai és polgári testület, Bánffy-hunyad város küldöttsége, az Országos Nőképző Egyesület, a református egyetemes konvent, az erdélyi egyházkerület és számos protestáns testület.

A gyászszertartás.

A szertartás gyászistentisztelet keretében folyt le. A kóruson fölhangzott az orgonaszó s az összes jelenlévők fölállva énekelték a kilencvenedik zsoltárt: Te benned bízunk eleitől fogva . . . A zsoltárt karének követte. A gyászszertartást Kenessey Béla erdélyi református püspök végezte, aki megindító beszéddel bucsuztatta el a szószékről báró Bánffy Dezsőt.

Szavai után ismét fölzugott az orgona és a kar a tizenkilencedik dicséret harmadik bekezdését énekelte: Nincs már szívem félelmére Nézni sirom fenekére . . . A zsoltár hangjai mellett vitték ki a koporsót a gyászhintóra s megindult a menet a Kerepesi-utli temetőbe. Az úton, a Kálvin-téren, Muzeum-körúton, Rákóczi-úton mindenfelé gyászfátyollal borították be és meggyújtották a gázlámpákat. A menetel lovasrendőrök vezették, nyomukban a koszorus kocsik, majd a fővárosból és az ország minden részéből egybesereglett református papok jöttek egyházi diszben, ezután a halottas kocsi és nyomában a

résztevő notabilitások. A család tagjai és a küldött-ségi képviselők kocsikon követték a menetet.

A temetőben.

A Kerepesi-uti temetőben, ahova a menet öt óra tájban ért, a főváros által felajánlott diszsirhatlysz vitték a koporsót. A család és a résztvevők elhelyezkedése után Haypál Benő református lelkész megindító gyászbeszédet mondott. Méltatta Bánffy Dezsőt mint embert, úgyis mint politikust, mint igaz reformátust, akinek három mestere volt: Krisztus, Pál apostol és Kálvin János. Beszéde végeztével az özvegyhez fordult, akit néhány szóval megvigasztalt az őt ért veszteségért.

A Lipótvárosi Kaszinó nevében Ballai Lajos alelnök a következő szavakkal búcsuzott el az elhunyt elnöktől:

— Nem a közéleti férfiutól, hanem a jó embertől búcsút venni jöttünk mi, a Lipótvárosi Kaszinó tagjai. Ebben a körben, melynek báró Bánffy Dezső igazán atyailag bölcs irányítója és vezetője volt, nyilvánult meg feszélytelenül nála, ennél a közügyekben szívós energiájú emberben a legszebb humánus érzés: gyöngévé válni az anyagilag mostoha-sorsuak iránt. Tanácskozásainknál minden oly instan-cia, mely hiu célokat szolgált, hidegen hagyta és elnézően engedett bennünket cselekedni; mikor azonban humánus és humanitárus célokat kellett se-gélyezni, szívmelegséggel ő karolta fel az ügyet; de a kaszinói dolgok megbeszélésével is szíve mélyén mindig ébren lángolt a társadalmi asszimiláció szük-ségérzete, mert érezte, hogy ideáljának: a magyar nemzeti állam kiépítésének ez is egyik jelentős fak-tora. E hazafias eszmében együtt lelkesedtünk vele; és ha a bizalmas eszmecserék során támadtak is volna ellentétek, a közös jóakarát, a családias együtt-érzés velünk simán eloszlatta azokat. A jó embertől, az elnéző atyai baráttól, elnöküinktől veszünk búcsút azzal a fogadalommal, hogy hálánk irántad soha meg nem szűnik.

A képviselőház nevében Návay Lajos búcsuz-tatta el a halottat. Ezután gróf Batthyány Tiva-dar a függetlenségi és 48-as párt nevében mondott egy pár búcsuszt báró Bánffy Dezsőről. Elmon-dotta, hogy Bánffy leszűrte hosszas közéleti szerep-lésének tapasztalatait és meggyőződését, amely a legutóbbi időkben alakult ki véglegesen, a király előtt és a képviselőházban mindig érvényesítette. Megindító szavakban méltatta azt a veszteséget, amely Bánffy Dezső halálával a függetlenségi és 48-as pártot érte és azzal vett búcsút a halottól, hogy a párt követni fogja azokat az elveket, amelyeket Bánffy vallott. Az Országos Reformklub és az Általános Választójog Ligája nevében dr. Bókay Árpád egyetemi tanár méltatta Bánffy Dezsőt, mint igaz demokratát, aki a nép jogaiért mindig sikra szállott és az utóbbi időben fegyver-társa volt a magyar demokratáknak. A beszédek el-hangzása után a koporsót a sir szélére vitték, még egyszer felhangzott a család kitörő zokogása és a föld magába fogadta a legkeményebb magyarok, leg-egészebb emberek egyikének holt tetemeit.

Kolozsvár részvéte.

Kolozsvárról táviratozzák: Kolozsvár város mai közgyűlésén az elnöklő gróf Eszterházy Kálmán főispán az ülés megnyitása után meleg szavakkal em-lékezett meg báró Bánffy Dezső érdemeiről, majd indítványára a gyűlés gyásza jeléül nem folytatta tovább tanácskozásait. A temetés alatt az utcai lám-pákat felgyújtották és gyászfátyollal vonták be, míg a református templomban egy óra hosszat haran-goztak.

Cse

tegna
fulla
egy
csen
nem
nyár
tatot
inzul
közé
holta
elvit
söbt
mire
náta
dült
pedi
sitás

rend
nek
előfo
tánci
kertj
mész
kocsi
figye
meg
mezt
kome
csak
Cs á
tökh
nak,
kor
beli
zény
órai
elme

teke

n ü n

Csál

bads
kor
zék

rosa
gosa
Vala
Ang
ka p

bere
vére
Hub
a f
ber

lotta
akai
csen
és
ban
veti
érte